

אביגדור סטמצקי

"תערוכות תל-אביב" / הארץ / 26.6.64 / תע' יחיד / גלריה "רוזנר" / תל-אביב

- 335 בגלריה "רוזנר" (רח' של"ג 9) מוצגת תערוכה של אביגדור סטמצקי, מחשובי הציירים בארץ. בתערוכה 12 ציורי שמן ו-21 אקוורלים, מספר קטן כדי להיות תערוכה רטרוספקטיבית, אך מספיק בהחלט להראות - גם אם בראשי פרקים בלבד - את דרך התפתחותו של האמן דרך ציורים משנת 1935 ועד 1963.

הציורים המוקדמים ממחישים את קרבתו של סטמצקי שמלפני 20 שנה לאסכולת פאריס היהודית, ואפשר לראות דרכם את מלוא רבדי האפקטים החדשים שהתגלו באותן שנים לאמנים החשובים שפעלו בישראל ושגיבשו, בדיעבד, את הציור הישראלי כפי שהוא קיים היום. לשון אחר, מהרבה בחינות זהה התפתחותו האמנותית של סטמצקי להתפתחות שחלה בציור הישראלי הטוב. מעניין לא פחות להשוות את הציורים שנעשו לפני 20 שנה ויותר לציורים העכשוויים של סטמצקי. ב"ציור" ו"אטיוד" שנוצרו ב־1935, אפשר למצוא יותר מרמז לחופש המכחול, הנשאר משוחרר, ספונטאני ומדויק בעת ובעונה אחת, לתחושה הצבעונית הבשלה והרעננה ולעיצוב הציורי הרגיש המופיעים בשלמותם בציורים כ"פריחה" ו"צמיחה" שנעשו ב־1963.

מלבד עצם העונג שבפגישה בציורים - שבחלקם לא הוצגו מקודם - של אמן כסטמצקי, ובעיקוב אחריו דרך התפתחות אורגנית ובעלת הגיון ציורי של צייר בשל זה, חשובה לא פחות ההווכחות - למי שזו עדיין דרושה - שציור טוב של אמן רגיש אינו מקפח ערכו גם אחרי 30 שנה, שבהן עברו על עולם האמנות הפלסטית תמורות כה רבות. מסתבר, שעל ערכים ציוריים אמיתיים לא חל חוק ההתיישנות.

לא כל הציורים המוצגים בתערוכה מייצגים את סטמצקי במלוא הנושאים, אך גם אילו היה זה רק למען ציורים כ"פריחה", "צמיחה" ומספר אקווארלים, היתה תערוכה זו חשובה עבור כל שוחר אמנות.